

„Jak dorosnę... zrobię prawko”

Jakie preferencje i nawyki transportowe
ma młodzież licealna w Warszawie?

Dane z Raportu Fundacji Na miejscu

**na
miejscu**

LET'S DRIVE

A stylized illustration of a pink car from a front-three-quarter perspective. The car has a white license plate that reads "LET'S DRIVE". Inside the car, a person with dark hair and a pink shirt is sitting in the driver's seat, holding the steering wheel. The car has yellow headlights and a grey grille. The background is white.

Prezentacja powstała na podstawie raportu Fundacji na rzecz wspólnot lokalnych „Na miejscu” w ramach projektu *Wdech. Opowieść o czystym powietrzu*. Projekt realizowany jest w latach 2024–2025 dzięki finansowaniu ze środków Clean Air Fund.

Autorki: Magdalena Kubecka, Marta Trakul-Masłowska, Wiktoria Mockało-Tenderenda. Designed by Freepik.

Badanie zostało przeprowadzone jesienią 2024 roku w grupie 511 osób w wieku od 14 do 18 lat, uczęszczających do 10 szkół średnich w Warszawie.

Celem badania było poznanie nastawienia młodzieży wobec różnych sposobów przemieszczania się po mieście, ich nawyków transportowych oraz wiedzy związanej ze zrównoważoną mobilnością.

Więcej informacji o projekcie i badaniu znajduje się na stronie:

<https://namiejscu.org/wdech-opowiesc-o-czystym-powietrzu>

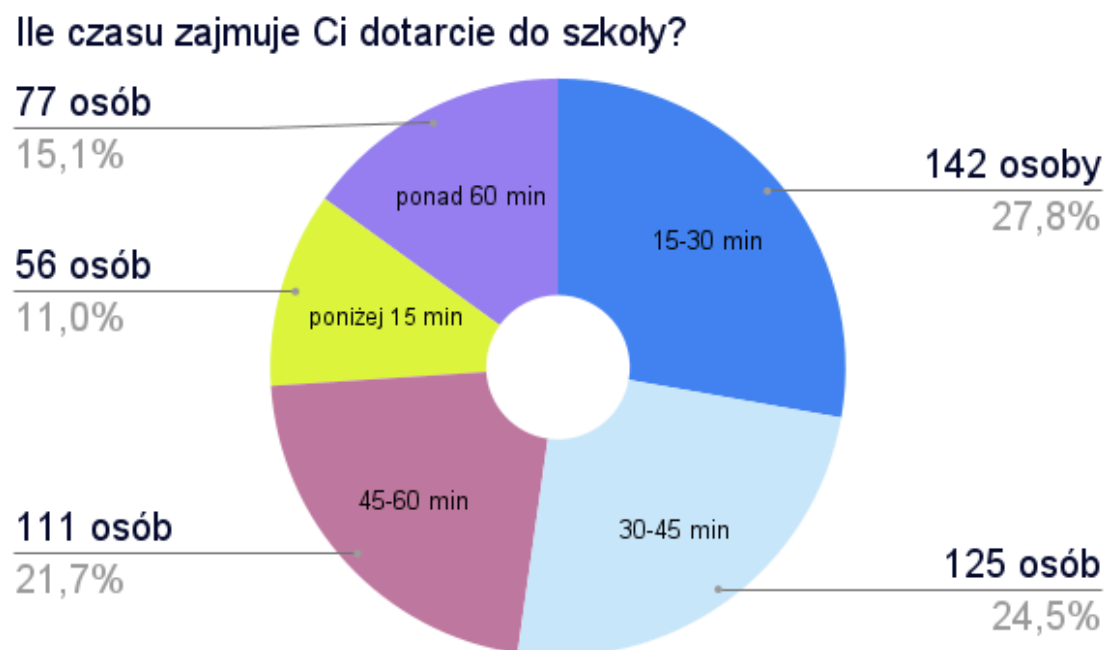
CLEAN
AIR
FUND

Breathe
Cities

na
miejsku

Daleko do szkoły

Aż 139 osób, czyli **27%** spośród badanych mieszka poza administracyjnymi granicami Warszawy. Większość z nich potrzebuje **ponad 45 minut, aby dotrzeć do szkoły**, 57 osobom zajmuje to więcej niż godzinę.

Piechotą, bo wygodnie

Młodzi ludzie generalnie doceniają ten sposób poruszania się po mieście. 374 osoby zgadzają się ze stwierdzeniem, że **po Warszawie wygodnie chodzi się pieszo**. Tylko 52 osoby nie zgadzają się z tym stwierdzeniem, pozostali nie mają wyraźnej opinii. Spacer jest dla jednej trzeciej osób atrakcyjną propozycją na wspólne spędzanie czasu z rówieśnikami czy randkę.

Mikromobilność w niszy

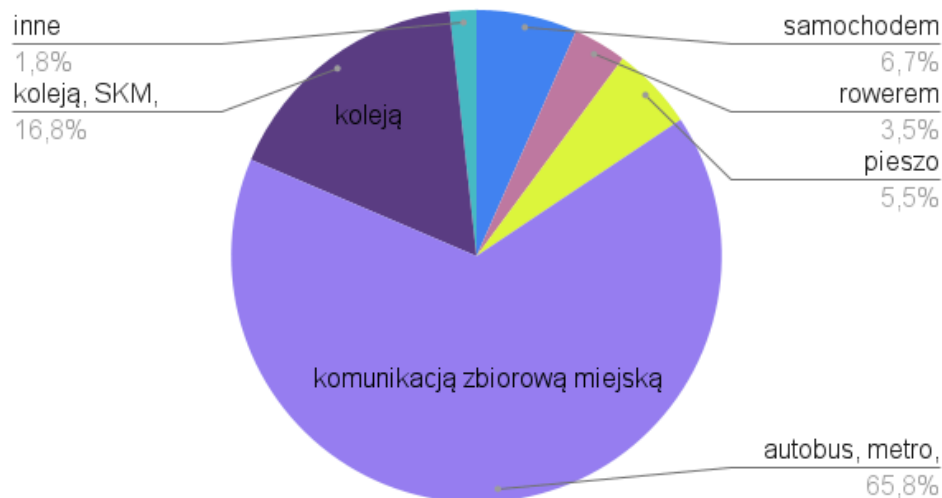
W tym momencie spośród badanych osób rowerem do szkoły jeździ jedynie 20 osób (na 511), pojedyncze osoby hulajnogą.

Doświadczenie młodzieży z jazdy rowerem po Warszawie, w porównaniu z poruszaniem się pieszo lub komunikacją zbiorową, nie jest pozytywne. Mniej niż połowa badanych, bo tylko 242 osoby zgadzają się ze stwierdzeniem, że po Warszawie wygodnie jeździ się rowerem. 111 osób się z tym nie zgadza i aż 158 jest ambiwalentnych (ani się zgadza, ani się nie zgadza).

Wielka przygoda ze zbiorkomem

Mamy do czynienia z grupą niezwykle aktywnych użytkowników i użytkowniczek komunikacji zbiorowej – z wyboru lub z przymusu. Ponad **82% osób licealnych (422 osoby) korzystają z niej na co dzień**. Dla 20% z nich jest to regionalna kolej (np. SKM, WKD, KM) w ramach metropolii oraz z dzielnic takich jak Ursus czy Włochy.

Jak najczęściej docierasz do szkoły?

Doceniam zbiorkom, ale...

Opinia na temat komunikacji jest **dobra, ale przede wszystkim wśród osób z centralnych dzielnic Warszawy**. 46% młodych osób (239 osób) zgadza się ze stwierdzeniem, że komunikacja zbiorowa jest dobrej jakości. 109 osób ma do tego stwierdzenia ambiwalentny stosunek („ani się zgadzam, ani się nie zgadzam”), a 81 osób nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Na **braki w połączeniach** narzekają osoby z dzielnic oddalonych od centrum lub spoza miasta. Wiele osób mówi o doświadczeniu **jazdy w ścisku i innych uciążliwościach**, które spotykają ich ze strony współpasażerów lub kontrolerów.

Plany na przyszłość: Zbiorkom traci na popularności

Powszechne i dobre doświadczenia z komunikacją zbiorową nie czynią z młodych osób jej orędowników. **Mniej niż połowa osób (40%) planuje w przyszłości poruszać się komunikacją zbiorową (miejską lub regionalną).** Dla części z nich, może to być też tylko etap przejściowy: „Dopóki nie będę mieć auta, [będę przemieszczać się] komunikacją miejską”.

Plany na przyszłość: Triumf samochodu

Blisko połowa naszych respondentek i respondentów, dokładnie 239 osób, **planuje w przyszłości poruszać się po mieście przede wszystkim samochodem**. Dla rodziców 93% z nich samochód jest głównym lub jednym z najważniejszych środków komunikacji na co dzień – do pracy, po zakupy, w wolnym czasie, do znajomych.

Rower pozostaje niszowym wyborem na przyszłość. Wskazuje go tylko 31 osób. Okazuje się, że rodzice aż 21 spośród tych osób jeżdżą rowerem na co dzień.

Motywacje przy decyzjach transportowych

Osoby, które **nie widzą zależności** między ruchem samochodowym a jakością powietrza częściej deklarują chęć jazdy samochodem w przyszłości.

Młodzież, która zauważa negatywny wpływ samochodów na środowisko (np. jakość powietrza), jest bardziej skłonna do wyboru ekologicznych form transportu (rower, pieszo) w przyszłości.

Samochód jest symbolem wolności i niezależności

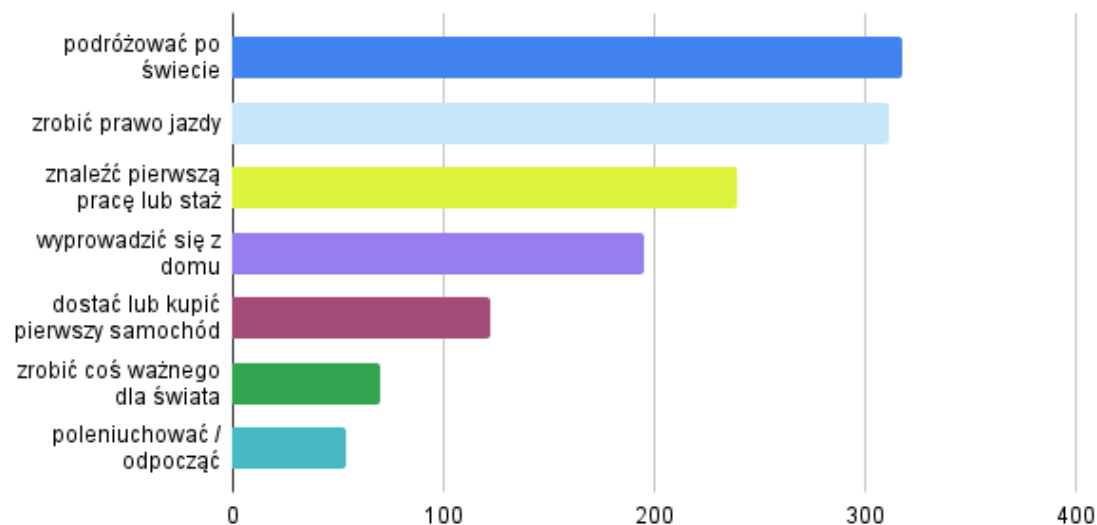
W badaniu udało się uchwycić aspekt kulturowego znaczenia samochodu i budowania za jego pomocą swojego statusu. Za chęcią jeżdżenia autem w przyszłości stoi czasami potrzeba zaimponowania innym. Jedna z osób mówi, że wybierze auto, „bo mogę pokazać się przed znajomymi że mam zajebisty samochód”. „Mogę włączyć głośno muzykę” i „nikt nie będzie się na mnie pchał”.

Samochód jest także obiektem pożądania i ludzie obdarzają go uczuciami. „Powód wyboru auta? ekscytacja :) kocham jeździć samochodem”.

Marzenia na dorosłość

Na pytanie o plany po ukończeniu 18 roku życia, najczęściej odpowiedzi (318) zebrała odpowiedź „**podróżować po świecie**”, ale niemal **ex equo (311)** występuje odpowiedź „**zrobić prawo jazdy**”.

Jakie masz plany, marzenia po ukończeniu 18 roku życia?
Zaznacz trzy najważniejsze dla Ciebie.

Duża świadomość, pewna ambiwalencja

78% osób dostrzega wpływ ruchu samochodowego w Warszawie na jakość powietrza. 54% osób zgadza się ze stwierdzeniem, że w Warszawie jest za dużo aut. 21% osób się z tym nie zgadza.

Nawet jeśli wśród młodzieży jest duża świadomość wpływu samochodów na jakość życia w mieście oraz na zdrowie, decyzja o zmianie zachowań i przyzwyczajzeń transportowych w imię ochrony zdrowia lub dla dobra wspólnego, jest niepopularna. Czy osoby byłyby w stanie zrezygnować z samochodu? Aż 33% osób badanych (171) nie ma w sobie gotowości ograniczyć swojego indywidualnego komfortu dla dobra większej społeczności. Z drugiej strony blisko 30% (153 osoby) taką gotowość deklaruje.

Samochody elektryczne z dobrym PRem

Wśród młodzieży brakuje wiedzy na temat samochodów elektrycznych i generowanych przez nie kosztów środowiskowych. Wydaje się, że komunikacja producentów takich pojazdów jest bardzo skuteczna i dociera do osób z badanej grupy. Blisko 40% twierdzi, że samochód elektryczny lub hybrydowy jest bardziej ekologiczny niż pociąg.